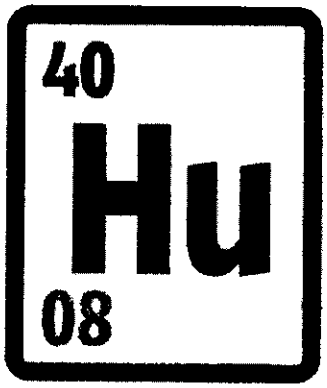

การแข่งขันเคมีโอลิมปิกนานาชาติครั้งที่ ๔๐

ข้อสอบภาคทฤษฎี

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑

กรุงบูดาเปสต์ ประเทศฮังการี

คำแนะนำ

- เขียนชื่อและรหัสประจำตัวของนักเรียนทุกหน้ากระดาษข้อสอบ
- มีเวลา 5 ชั่วโมง เริ่มทำเมื่อได้รับคำสั่ง START
- ให้ใช้ปากกาและเครื่องคิดเลขที่จัดไว้ให้เท่านั้น
- การแสดงคำตอบต้องแสดงในกล่องที่จัดให้ เขียนคำตอบในส่วนอื่นๆ ของกระดาษจะไม่ได้รับการตรวจ ถ้าต้องการทดให้ใช้ด้านหลังของกระดาษข้อสอบ
- เมื่อระบุให้แสดงวิธีทำ ให้แสดงการคำนวณที่เกี่ยวข้องกับคำตอบ ในกล่องที่จัดให้ ถ้าเขียนเฉพาะคำตอบ จะไม่ได้รับการพิจารณาให้คะแนน
- เมื่อทำข้อสอบเสร็จ ให้นำข้อสอบใส่ในซองจดหมาย อย่าปิดผนึกซองจดหมาย
- ให้หยุดทำข้อสอบทันทีเมื่อได้รับคำสั่ง STOP การละเลยปฏิบัติเป็นเวลาเกินกว่า 3 นาที อาจถูกยกเลิกผลการสอบได้
- ห้ามออกจากที่นั่งสอบจนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่
- ข้อสอบมีทั้งหมด 29 หน้า
- สามารถขอดูข้อสอบต้นฉบับภาษาอังกฤษได้เมื่อต้องการตรวจทานความถูกต้อง

Name: Code: THA-

Constants and Formulae

Avogadro constant:	$N_A = 6.022 \cdot 10^{23}$ mol^{-1}	Ideal gas equation:	$pV = nRT$
Gas constant:	$R = 8.314$ J K^{-1} mol^{-1}	Gibbs energy:	$G = H - TS$
Faraday constant:	$F = 96485$ C mol^{-1}		$\Delta_r G^\circ = -RT \ln K = -nFE^\circ_{cell}$
Planck constant:	$h = 6.626 \cdot 10^{-34}$ J s	Nernst equation:	$E = E^\circ + \frac{RT}{zF} \ln \frac{c_{ox}}{c_{red}}$
Speed of light:	$c = 3.000 \cdot 10^{8}$ m s^{-1}	Energy of a photon:	$E = \frac{hc}{\lambda}$
Zero of the Celsius scale:	273.15 K	Lambert-Beer law:	$A = \log \frac{I_0}{I} = \varepsilon c l$

ความเข้มข้นที่ระบุในการคำนวณค่าคงที่สมดุลเป็นค่าที่เทียบกับความเข้มข้นมาตรฐาน 1 mol/dm^3 ให้พิจารณาว่าแก๊สทุกชนิดในข้อสอบนี้เป็นแก๊สอุดมคติ

Periodic table with relative atomic masses

1																	18
1 H 1.008	2											13	14	15	16	17	2 He 4.003
3 Li 6.94	4 Be 9.01											5 B 10.81	6 C 12.01	7 N 14.01	8 O 16.00	9 F 19.00	10 Ne 20.18
11 Na 22.99	12 Mg 24.30	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 Al 26.98	14 Si 28.09	15 P 30.97	16 S 32.06	17 Cl 35.45	18 Ar 39.95
19 K 39.10	20 Ca 40.08	21 Sc 44.96	22 Ti 47.87	23 V 50.94	24 Cr 52.00	25 Mn 54.94	26 Fe 55.85	27 Co 58.93	28 Ni 58.69	29 Cu 63.55	30 Zn 65.38	31 Ga 69.72	32 Ge 72.64	33 As 74.92	34 Se 78.96	35 Br 79.90	36 Kr 83.80
37 Rb 85.47	38 Sr 87.62	39 Y 88.91	40 Zr 91.22	41 Nb 92.91	42 Mo 95.96	43 Tc -	44 Ru 101.07	45 Rh 102.91	46 Pd 106.42	47 Ag 107.87	48 Cd 112.41	49 In 114.82	50 Sn 118.71	51 Sb 121.76	52 Te 127.60	53 I 126.90	54 Xe 131.29
55 Cs 132.91	56 Ba 137.33	57-71	72 Hf 178.49	73 Ta 180.95	74 W 183.84	75 Re 186.21	76 Os 190.23	77 Ir 192.22	78 Pt 195.08	79 Au 196.97	80 Hg 200.59	81 Tl 204.38	82 Pb 207.2	83 Bi 208.98	84 Po -	85 At -	86 Rn -
87 Fr -	88 Ra -	89-103	104 Rf -	105 Db -	106 Sg -	107 Bh -	108 Hs -	109 Mt -	110 Ds -	111 Rg -							

57 La 138.91	58 Ce 140.12	59 Pr 140.91	60 Nd 144.24	61 Pm -	62 Sm 150.36	63 Eu 151.96	64 Gd 157.25	65 Tb 158.93	66 Dy 162.50	67 Ho 164.93	68 Er 167.26	69 Tm 168.93	70 Yb 173.05	71 Lu 174.97
89 Ac -	90 Th 232.04	91 Pa 231.04	92 U 238.03	93 Np -	94 Pu -	95 Am -	96 Cm -	97 Bk -	98 Cf -	99 Es -	100 Fm -	101 Md -	102 No -	103 Lr -

Name: Code: THA-

โจทย์ข้อที่ 1

6% ของคะแนนทั้งหมด

1a	1b	1c	1d	โจทย์ข้อที่ 1
4	2	8	8	22

ฉลากของขวดสารละลายกรดเจือจางในน้ำชำรุดเสียหาย เหลืออ่านได้เฉพาะความเข้มข้น เมื่อนำสารละลายนี้มาวัด pH พบว่า ความเข้มข้นของไฮโดรเจนไอออนในสารละลายเท่ากับความเข้มข้นที่ระบุบนฉลากพอดี

a) สารละลายนี้เป็นกรดชนิดใดได้บ้าง ถ้าพบว่าค่า **pH** เปลี่ยนไป **1** หน่วยหลังการทำให้เจือจาง **10** เท่า ให้ตอบมา **4** ชนิด

b) สารละลายกรดเจือจางในน้ำที่อยู่ในขวดตามโจทย์ เป็นสารละลายกรดซัลฟิวริกได้หรือไม่

กรดซัลฟิวริก: $pK_{a2} = 1.99$

☐ Yes ☐ No

ถ้าได้, จงคำนวณหาค่า pH (สามารถคำนวณโดยใช้การประมาณค่าได้) โดยแสดงวิธีทำให้เห็นอย่างเด่นชัด

pH:

c) สารละลายนี้เป็นสารละลายกรดแอซิดิกได้หรือไม่

กรดแอซิดิก: $pK_a = 4.76$

☐ Yes ☐ No

ถ้าได้, จงคำนวณหาค่า pH (สามารถคำนวณโดยใช้การประมาณค่าได้) โดยแสดงวิธีทำให้เห็นอย่างเด่นชัด

pH:

d) สารละลายนี้เป็นสารละลาย EDTA (ethylene diamino tetraacetic acid) ได้หรือไม่ นักเรียนอาจใช้การประมาณที่สมเหตุสมผล (reasonable approximations)

EDTA: pK_{a1} = 1.70, pK_{a2} = 2.60, pK_{a3} = 6.30, pK_{a4} = 10.60

☐ Yes ☐ No

ถ้าได้ จงคำนวณหาความเข้มข้นของสารละลาย EDTA

c_{EDTA}:

Name: Code: THA-

โจทย์ข้อที่ 2 — 7% ของคะแนนทั้งหมด

โจทย์ข้อที่ 2
18

จงเขียนโครงสร้างของสาร **A-H** (โดยไม่ต้องระบุ stereochemistry) จากข้อมูลที่กำหนดให้ในแผนภาพต่อไปนี้

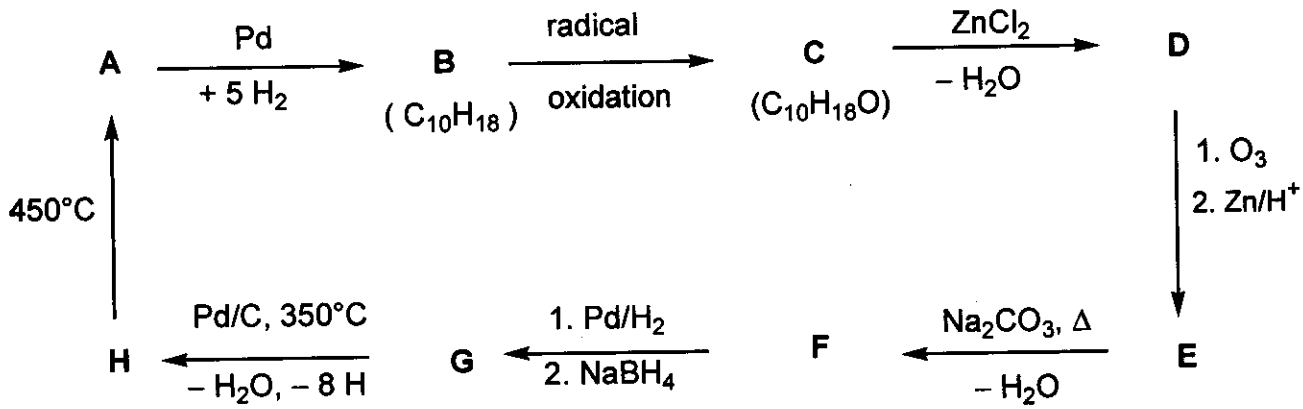

ข้อมูลเพิ่มเติม:

- **A** เป็นสารจำพวก aromatic hydrocarbon ที่รู้จักกันทั่วไป
- สารละลายของ **C** ใน hexane ทำปฏิกิริยากับโลหะโซเดียม (มีฟองแก๊สเกิดขึ้น), แต่ **C** ไม่ทำปฏิกิริยากับ chromic acid
- ^{13}C NMR spectroscopy บอกให้ทราบว่า **D** และ **E** มีหมู่ CH_2 เพียง 2 ชนิดเท่านั้น
- เมื่อนำสารละลายของ **E** มาให้ความร้อนกับโซเดียมคาร์บอเนต จะเกิด intermediate ที่ไม่เสถียรขึ้นก่อน แล้วจึงได้สาร **F** ภายหลังการกำจัดน้ำ (dehydration)

A	**B**	**C**	**D**
H	**G**	**F**	**E**

โจทย์ข้อที่ 3 6% ของคะแนนทั้งหมด

3a	3b	3c	โจทย์ข้อที่ 3
4	8	2	14

Vinpocetine (Cavinton®, Calan®) เป็นยาที่พัฒนาขึ้นในฮังการีที่ประสบความสำเร็จ โดยเตรียมได้จากสารตั้งต้นคือ (+)-vincamine ($C_{21}H_{26}N_2O_3$) ซึ่งแยกมาจาก vine plant, *vinca minor*. การเปลี่ยน (+)-vincamine ไปเป็น vinpocetine นั้นมีสองขั้นตอนดังภาพ

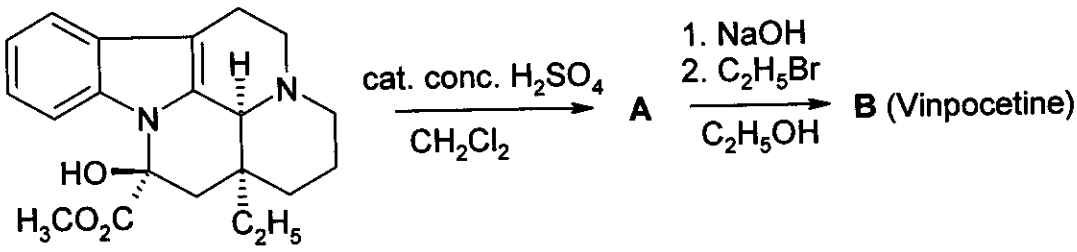

Vincamine

สารทุกตัวในข้อนี้ (สาร **A** ถึง **F**) เป็น enantiomerically pure

- สาร **A** มีองค์ประกอบของธาตุต่างๆ ดังนี้: C 74.97%, H 7.19%, N 8.33%, O 9.55%
- สาร **B** อาจมี stereoisomer อื่นๆ ได้อีก 3 ชนิด

a) จงเขียนโครงสร้างของ intermediate **A** และ vinpocetine (**B**)

A **B**

ในการศึกษาเมตาบอลิซึมของยาพบว่า มีผลิตภัณฑ์ของกระบวนการเมตาบอลิซึม (metabolite) สำคัญที่เกิดขึ้นจาก vinpocetine (**B**) คือ: สาร **C** และ **D** ซึ่งมาจากปฏิกิริยา hydrolysis หรือ hydration ในขณะที่สาร **E** และ **F** มาจากปฏิกิริยาออกซิเดชัน

ข้อมูลเพิ่มเติม:

- ความเป็นกรดของ metabolite ลดลงตามลำดับคือ **C** >> **E** >> **D** ส่วนสาร **F** ไม่มีโปรตอนที่เป็นกรด
- **C** และ **E** ต่างมี stereoisomer อื่นๆ ได้อีก 3 ชนิด ในขณะที่สาร **D** และ **F** แต่ละตัวจะมี stereoisomer อื่นๆ ได้อีก 7 ชนิด
- สาร **F** เป็น zwitterion ที่มีวง 5 วง (pentacyclic) และมีสัดส่วนองค์ประกอบของธาตุต่างๆ เหมือนกันกับสาร **E** คือ: C 72.11%, H 7.15%, N 7.64%, O 13.10%
- การเกิดสาร **E** จาก **B** จะมีลักษณะคล้ายกับการทำปฏิกิริยากับอิเล็กโตรไฟล์
- การเกิดสาร **D** จาก **B** เป็นทั้ง regio- และ stereoselective

b) จงเขียนโครงสร้างที่เป็นไปได้ของสาร **C**, **D**, **E** และ **F** แต่ละชนิดเพียง 1 โครงสร้าง

C

D

E

F

c) จงเขียนโครงสร้างเรโซแนนซ์ (resonance) ของ **B** เฉพาะโครงสร้างที่ใช้ในการอธิบายการเกิดสาร **D** แบบ regioselective ที่ทำให้ไม่เกิด regioisomer อื่น

โจทย์ข้อที่ 4 6% ของคะแนนทั้งหมด

4a	4b	4c	4d	4e	โจทย์ข้อที่ 4
6	2	6	8	6	28

ปฏิกิริยาสำคัญของ oxirane (อีพอกไซด์, epoxide) คือการเปิดวง ซึ่งทำได้หลายวิธี

ถ้าใช้กรดเร่งปฏิกิริยา จะเกิดผ่าน cation-like (คาร์โบแคตไอออน หรือ carbenium ion-like) ถ้า oxiranes มีหมู่แทนที่ จะเกิดการเปิดวง (พันธะ C-O แตกออก) ในทิศทางที่จะทำให้ได้คาร์โบแคตไอออนที่เสถียรกว่า แต่ว่าคาร์โบแคตไอออนซึ่งลีฟวิ่งกรุ๊ป หลุดออกไปอย่างสมบูรณ์จริงๆ (จนมีโครงสร้างแบนราบ) นั้น จะเกิดขึ้นเฉพาะกับคาร์โบแคตไอออนที่เป็น tertiary, benzylic หรือ allylic เท่านั้น

แต่ถ้าใช้เบสเร่งปฏิกิริยา พันธะ C-O ของข้างที่เกะกะน้อยที่สุด จะแตกก่อน

โจทย์ข้อนี้ให้ระวังการเขียนข้อมูลทาง stereochemistry ให้ชัดเจน โดยให้ใช้สัญลักษณ์แสดงพันธะ
▬◀ ····|||| ——— เท่านั้น เมื่อจะต้องให้ข้อมูลทาง stereochemistry

a) <u>เขียน</u>โครงสร้างของสารตั้งต้นและผลิตภัณฑ์หลักของปฏิกิริยา เมื่อ 2,2-dimethyl-oxirane (1,2-epoxy-2-methylpropane) ทำปฏิกิริยากับเมทานอลที่อุณหภูมิต่ำ โดยเร่งปฏิกิริยาด้วย

(i) กรดซัลฟิวริก

(ii) $NaOCH_3$

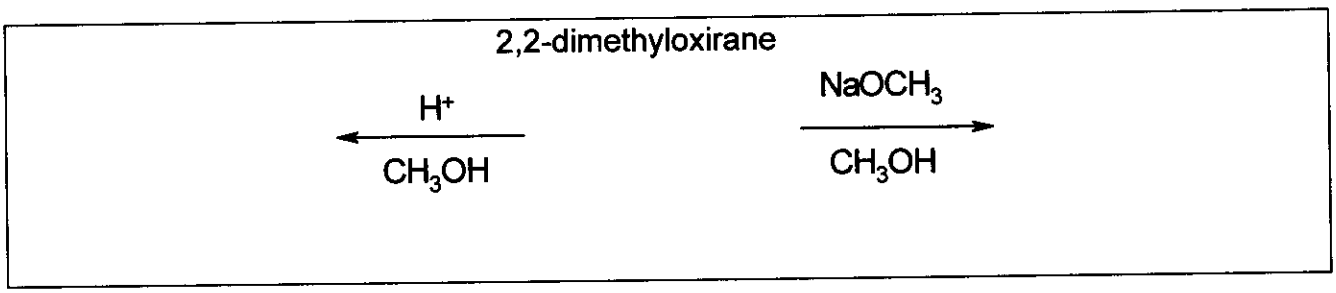

b) <u>เขียน</u> โครงสร้างของผลิตภัณฑ์หลัก เมื่อเปิดวงอีพอกไซด์ของอนุพันธ์ leukotriene ข้างล่างนี้ด้วย thiolate (RS^-)

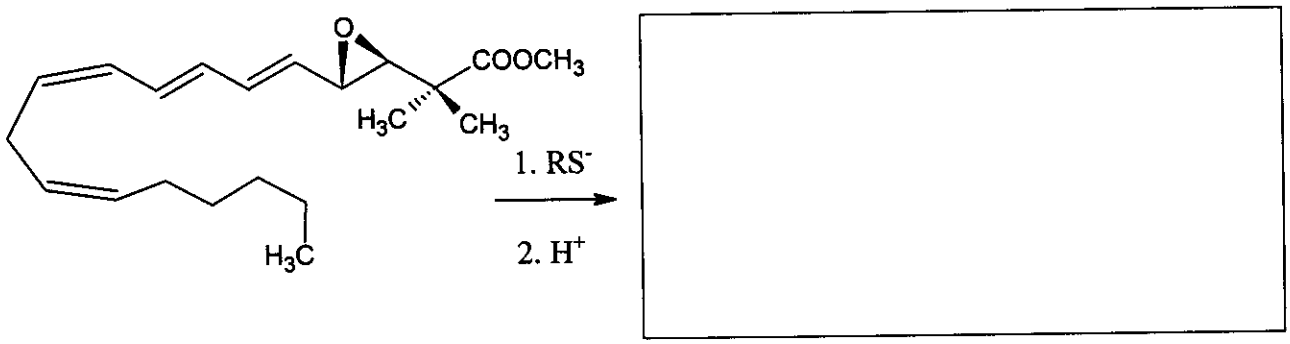

สารพวกอะลูมิโนซิลิเกตที่เป็นกรด และมีโครงสร้างเป็นรูพรุน สามารถใช้เร่งปฏิกิริยาของ alkyl oxiranes ได้ นอกจากการเปิดวงแล้ว จะพบการเกิดไดเมอร์ที่เป็นวง (cyclic dimerisation) ได้ผลิตภัณฑ์หลักคืออนุพันธ์ของ 1,4-dioxane (วงหกเหลี่ยมที่อิ่มตัว (saturated) ที่มีออกซิเจน 2 อะตอมที่ตำแหน่ง 1,4)

c) เขียนโครงสร้างที่เป็นไปได้มากที่สุดของอนุพันธ์ 1,4-dioxane เมื่อใช้ (*S*)-2-methyloxirane ((*S*)-1,2-epoxypropane) เป็นสารตั้งต้น เขียนโครงสร้างของสารตั้งต้นด้วย

(*S*)-2-methyloxirane product

d) เขียน โครงสร้างทั้งหมดของอนุพันธ์ 1,4-dioxane(s) เมื่อใช้ (*R*)-1,2-epoxy-2-methylbutane ((*R*)-2-ethyl-2-methyloxirane) เป็นอีพอกไซด์ตั้งต้น เขียน โครงสร้างของสารตั้งต้นด้วย

(*R*)-1,2-epoxy-2-methylbutane:

e) <u>เขียน</u> โครงสร้างทั้งหมดของอนุพันธ์ 1,4-dioxane(s) เมื่อทำปฏิกิริยาเดียวกัน แต่ใช้ racemic 1,2-epoxy-2-methylbutane (2-ethyl-2-methyloxirane) เป็นสารตั้งต้น

โจทย์ข้อที่ 5 7% ของคะแนนทั้งหมด

5a	5b	โจทย์ข้อที่ 5
67	33	100

A และ **B** เป็นสารที่มีผลึกสีขาว ละลายน้ำได้ดี และสามารถให้ความร้อนได้ถึง 200 °C โดยไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง แต่ทั้งสองสารจะสลายตัวที่อุณหภูมิสูงกว่านี้ เมื่อนำสารละลายในน้ำของ **A** ที่มีเนื้อสาร 20.00 g (สารละลายมีสมบัติเป็นเบสอ่อน pH ≈ 8.5-9) เติมลงในสารละลายในน้ำของ **B** ที่มีเนื้อสาร 11.52 g (สารละลายมีสมบัติเป็นกรดอ่อน pH ≈ 4.5-5) จะได้ตะกอนขาว **C** ซึ่งหลังจากผ่านการกรอง, ล้างและทำให้แห้งแล้ว พบว่าตะกอน **C** หนัก 20.35 g ส่วนของเหลวที่ได้จากการกรอง (filtrate) มีสมบัติเป็นกลาง และเมื่อนำของเหลวนี้ไปทำปฏิกิริยากับสารละลาย KI ในกรด จะให้สารที่มีสีน้ำตาล อนึ่ง เมื่อทำของเหลวนี้ให้เดือด จะเกิดปฏิกิริยาให้ผลิตภัณฑ์ที่ระเหยได้ทั้งหมด และไม่มีสารใดเหลืออยู่เลย

การให้ความร้อนแก่สาร **A** ในสภาวะที่ไม่มีอากาศจะได้ของแข็งสีขาว **D** ปฏิกิริยาของสาร **D** กับน้ำเป็นปฏิกิริยาคายความร้อน ให้สารละลายใสไม่มีสี เมื่อตั้งทิ้งสารละลายใสนี้ในภาชนะเปิด พบว่าเกิดตะกอนสีขาว **E** ขึ้นอย่างช้าๆ และได้น้ำเป็นผลิตภัณฑ์ด้วย และถ้านำของแข็ง **D** ตั้งทิ้งไว้ในอากาศเป็นเวลานานที่อุณหภูมิห้อง ของแข็ง **D** นี้ก็จะเปลี่ยนเป็นสาร **E** ได้เช่นกัน ขณะที่การให้ความร้อนแก่สาร **D** ในอากาศที่อุณหภูมิ 500 °C จะได้สารสีขาวอีกตัวหนึ่งคือสาร **F**, ซึ่งสารนี้ละลายน้ำได้น้อยมากและมีน้ำหนักเพียงแค่ 85.8% ของสาร **E** หากทั้งคู่ถูกเตรียมจากสาร **D** ในปริมาณที่เท่ากัน ปฏิกิริยาระหว่างสาร **F** กับสารละลาย KI ในกรดจะได้สารที่มีสีน้ำตาลออกมา

สาร **E** สามารถเปลี่ยนกลับไปเป็นสาร **D** ได้เมื่อทำการเผาไหม้ที่อุณหภูมิสูงกว่า 1,400 °C และปฏิกิริยาในน้ำระหว่าง **B** กับ **D** จะเกิดตะกอน **C** พร้อมกับสารอีกชนิดหนึ่งซึ่งมีกลิ่นเฉพาะตัว

a) จงเขียนสูตรเคมีของสาร **A - F**

A	**B**	**C**
D	**E**	**F**

b) จงเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้วของ**ทุก ๆ ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นซึ่งได้กล่าวไว้ในประโยคต่าง ๆ ข้างต้น** (แต่ไม่ต้องเขียนปฏิกิริยาของการสลายตัวของสาร **B** อันเนื่องมาจากความร้อน)

Equations:

โจทย์ข้อที่ 6 7% ของคะแนนทั้งหมด

6a	6b	6c	6d	6e	6f	6g	โจทย์ข้อที่ 6
3	5	3	6	6	12	10	45

เมื่อผ่าน (bubble) แก๊สคลอรีนลงในน้ำที่มีอุณหภูมิใกล้จุดเยือกแข็ง พบว่ามีของแข็งสีเขียว ลักษณะเหมือนขนนก ปรากฏขึ้นมา ตะกอนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้สามารถเกิดได้เมื่อใช้แก๊สชนิดอื่นๆ เช่น มีเทนและแก๊สเฉื่อย (noble gas) วัสดุเหล่านี้น่าสนใจเนื่องจากคาดว่ามีสารประกอบมีเทน-ไฮเดรตอยู่เป็นจำนวนมากในธรรมชาติ (ในปริมาณที่ใกล้เคียงกับแก๊สธรรมชาติชนิดอื่น)

ตะกอนที่กล่าวทั้งหมดมีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน ที่เหนือจุดเยือกแข็ง, โมเลกุลของน้ำจะเกิดโครงสร้างที่ประกอบด้วยพันธะไฮโดรเจน โครงสร้างของน้ำนี้เรียกว่าคลาเทรต (clathrates) เป็นโครงสร้างที่เสถียรเพราะมีโมเลกุลของแก๊สเข้าไปอยู่ในช่องว่างขนาดใหญ่ในโครงสร้าง

ผลึกของคลอรีนและมีเทนคลาเทรตมีโครงสร้างเหมือนกัน โดยมีลักษณะหลักคือโครงสร้างรูปทรงโดเดคคะฮีดรา (dedecahedra) ที่เกิดจากน้ำ 20 โมเลกุล ของแข็งที่เกิดขึ้นมี unit cell ที่มีโครงสร้างแบบ body-centered cubic โดยมีจุดแลตทิสเป็นโครงสร้างโดเดคคะฮีดราที่อาจพิจารณาให้มีโครงสร้างเหมือนทรงกลม ในแต่ละโครงสร้างโดเดคคะฮีดราจะเชื่อมกันด้วยโมเลกุลของน้ำที่เพิ่มเข้ามาอีกสองโมเลกุลซึ่งวางอยู่ที่แต่ละหน้า (face) ของ unit cell ที่มีขนาด 1.182 nm

โครงสร้างนี้มีช่องว่าง (cavity) สองแบบ แบบแรกคือช่องว่างภายในโครงสร้างของโดเดคคะฮีดรา (**A**) แบบที่สองคือช่องว่างของโครงผลึก (**B**) (other type of voids) ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าและ **B** มีหกช่องว่างในแต่ละ unit cell

a) จงบอกจำนวนช่องว่างชนิด (**A**) ในแต่ละ unit cell

b) จงบอกจำนวนโมเลกุลของน้ำในแต่ละ unit cell

c) ถ้าช่องว่าง **(cavity)** ทั้งหมดมีโมเลกุลของ **guest** เข้าไปอยู่ จงบอกอัตราส่วนของจำนวนโมเลกุลของน้ำต่อจำนวนโมเลกุลของ **guest**

d) มีเทนไฮเดรต เกิดจากการเติมช่องว่างในโครงสร้างในข้อ **c)** ที่อุณหภูมิ 0-10 °C จงคำนวณหาความหนาแน่นของคลาเทรตในผลึก

Density:

e) ความหนาแน่นของคลอรีนไฮเดรตมีค่า 1.26 g/cm^3 จงคำนวณหาอัตราส่วนของจำนวนโมเลกุลของน้ำและโมเลกุลของ guest ในผลึกนี้

Ratio:

<u>การเติมช่องว่างแบบใด</u>ที่ให้ผลึกสมบูรณ์แบบของคลอรีนไฮเดรต (perfect chlorine hydrate crystal)?

เลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ

☐ Some **A** ☐ Some **B** ☐ All **A** ☐ All **B**

รัศมีโคเวเลนต์จะบอกระยะห่างระหว่างอะตอมเมื่ออะตอมนั้นสร้างพันธะโคเวเลนต์ รัศมี Nonbonded หรือ van der Waals จะบอกขนาดของอะตอมเมื่อไม่มีการสร้างพันธะโคเวเลนต์ (ให้คิดว่าเป็นทรงกลมแข็งตัน, hard spheres)

Atom	Covalent radius (pm)	Nonbonded radius (pm)
H	37	120
C	77	185
O	73	140
Cl	99	180

f) ใช้ข้อมูลในตาราง (covalent and nonbonded radii) เพื่อประมาณค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรัศมีเฉลี่ยของช่องว่างที่เป็นไปได้ ให้แสดงวิธีคิด

< r (**A**) < < r(**B**)

พิจารณากระบวนการต่อไปนี้

$$H_2O(l) \rightarrow H_2O(s) \qquad (1)$$

$$x\ CH_4(g) + H_2O\ (l) \rightarrow xCH_4.1H_2O(clathrate) \qquad (2)$$

g) จงบอกเครื่องหมายของปริมาณต่อไปนี้ต่อโมล (**molar quantity**) จากปฏิกิริยาที่ให้มาข้างบนที่ 4 °C เขียนคำตอบในรูป -, 0 หรือ +

	เครื่องหมาย
$\Delta G_m(1)$	
$\Delta G_m(2)$	
$\Delta H_m(1)$	
$\Delta H_m(2)$	
$\Delta S_m(1)$	
$\Delta S_m(2)$	
$\Delta S_m(2) - \Delta S_m(1)$	
$\Delta H_m(2) - \Delta H_m(1)$	

โจทย์ข้อที่ 7 8% ของคะแนนทั้งหมด

7a	7b	7c	7d	7e	7f	7g	7h	โจทย์ข้อที่ 7
2	1	4	2	8	5	8	12	42

dithionate ion ($S_2O_6^{2-}$) เป็นไอออนอนินทรีย์ที่ไม่ว่องไวต่อการเกิดปฏิกิริยา เตรียมได้โดยผ่านแก๊ส sulphur-dioxide ลงในน้ำที่เย็นจัดที่เติม manganese dioxide ลงไปเพียงเล็กน้อย จากกระบวนการเตรียมดังกล่าวจะได้ทั้ง dithionate ion และ sulphate ion เป็นผลิตภัณฑ์

a) จงเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้ว 2 สมการ ซึ่งแสดงการเกิดไอออนผลิตภัณฑ์ทั้งสองชนิด

หลังจากปฏิกิริยาข้างบนเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ เติม $Ba(OH)_2$ ลงในสารละลายเพื่อตกตะกอนเอา sulphate ion ออกจนหมด แล้วตามด้วยการเติม Na_2CO_3

b) จงเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้วเพื่อแสดงปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเมื่อเติม Na_2CO_3 เข้าไป

จากนั้น ตกผลึก sodium dithionate ที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาข้างบน โดยระเหยตัวทำละลายออกไป ผลึกที่ได้นี้ละลายน้ำได้ดีและไม่ตกตะกอนเมื่อหยดสารละลาย $BaCl_2$ แต่เมื่อแบ่งผลึกของแข็งจำนวนหนึ่งไปให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 130 °C พบว่าน้ำหนักของแข็งดังกล่าวลดลง 14.88% ผง (powder) ของแข็งสีขาวที่ได้หลังจากการเผา ละลายน้ำและไม่ตกตะกอนเมื่อหยดสารละลาย $BaCl_2$ และเมื่อนำผลึกของแข็งที่ได้ตอนแรกอีกส่วนหนึ่งมาเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 300 °C เป็นเวลา 2-3 ชั่วโมง พบว่าน้ำหนักของแข็งลดลง 41.34% ผงของแข็งสีขาวที่เกิดขึ้นตอนนี้ละลายน้ำได้ และตกตะกอนเมื่อหยดสารละลาย $BaCl_2$

c) จงบอกองค์ประกอบของผลึกที่ตกได้ในขั้นตอนแรก และเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้วเพื่อแสดงกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อให้ความร้อนในทั้งสองกรณี

Formula:

Equation (130 °C):

Equation (300 °C):

ถึงแม้ว่า dithionate ion จะเป็นตัวรีดิวซ์ (reducing agent) ที่ดีอยู่บ้าง แต่มันไม่ทำปฏิกิริยากับสารละลายของตัวออกซิไดซ์ (oxidant) ใดๆ ที่อุณหภูมิห้อง สารไดไธโอเนตนี้จะถูกออกซิไดซ์ได้ที่อุณหภูมิ 75 °C เมื่อทำปฏิกิริยาในสารละลายที่มีสภาวะเป็นกรด ซึ่งได้มีการศึกษาทางจลนศาสตร์ระหว่างสารไดไธโอเนตกับ bromine ที่ทำหน้าที่เป็นตัวออกซิไดซ์

d) จงเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้วเพื่อแสดงปฏิกิริยาระหว่าง bromine และ dithionate ion

อัตราเบื้องต้น (initial rate, v_0) ของปฏิกิริยา ณ ความเข้มข้นเริ่มต้นต่างๆ ของสารตั้งต้น ที่อุณหภูมิ 75 °C เป็นดังนี้

$[Br_2]_0$ (mmol/dm^3)	$[Na_2S_2O_6]_0$ (mol/dm^3)	$[H^+]_0$ (mol/dm^3)	v_0 (nmol dm^{-3}s^{-1})
0.500	0.0500	0.500	640
0.500	0.0400	0.500	511
0.500	0.0300	0.500	387
0.500	0.0200	0.500	252
0.500	0.0100	0.500	129
0.400	0.0500	0.500	642
0.300	0.0500	0.500	635
0.200	0.0500	0.500	639
0.100	0.0500	0.500	641
0.500	0.0500	0.400	511
0.500	0.0500	0.300	383
0.500	0.0500	0.200	257
0.500	0.0500	0.100	128

e) จงหาอันดับปฏิกิริยาเมื่อเทียบกับ Br_2, H^+ และ $S_2O_6^{2-}$, กฎอัตรา (rate equation) ที่ได้จากผลการทดลอง , และ ค่าคงที่อัตรา (rate constant) พร้อมทั้งระบุหน่วยของค่าคงที่

Reaction order for Br_2: for H^+: for $S_2O_6^{2-}$:

Experimental rate equation:

k:

ในการทดลองที่คล้ายคลึงกันแต่ใช้ chlorine, bromate ion, hydrogen peroxide และ chromate ion เป็นตัวออกซิไดซ์ที่ 75 °C พบว่ากฎอัตราของปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นโดยตัวออกซิไดซ์ดังกล่าวเหมือนกับกฎอัตราของปฏิกิริยาที่ใช้ bromine เป็นตัวออกซิไดซ์ ปฏิกิริยาเหล่านั้นให้ค่าคงที่อัตราที่ใกล้เคียงกันคือ $2.53 \cdot 10^{-5}$ (Cl_2), $2.60 \cdot 10^{-5}$ (BrO_3^-), $2.56 \cdot 10^{-5}$ (H_2O_2), และ $2.54 \cdot 10^{-5}$ ($Cr_2O_7^{2-}$)

เมื่อทำการทดลองเพิ่มเติมโดยนำสารละลาย sodium dithionate ในกรดมาวัด UV สเปกตรัม พบว่าที่ความยาวคลื่น 275 nm มี absorption band ใหม่ค่อยๆ เกิดขึ้น ขอให้ระลึกว่า ถึงแม้ปฏิกิริยานี้จะมี hydrogen sulphate ion เกิดขึ้นด้วยแต่สารดังกล่าวจะไม่ดูดซับแสงที่ความยาวคลื่นมากกว่า 200 nm

f) จงแสดงสูตรเคมีของสารเคมีที่สำคัญ (major species) ที่เป็นสาเหตุของ absorption band ใหม่นี้ และเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้วแสดงปฏิกิริยาเคมีที่เกิดขึ้นในกรณีที่ไม่มีตัวออกซิไดส์

Species:
Reaction:

เมื่อทำการทดลองเดียวกันกับตอนที่แล้วที่ทำการวัดการดูดกลืนแสงที่ 275 nm แต่ให้ความเข้มข้นเริ่มต้นดังนี้ $[Na_2S_2O_6]$ = 0.0022 M, $[HClO_4]$ = 0.70 M โดยสารตัวหลังทำหน้าที่เป็นกรดไม่ใช่ตัวออกซิไดซ์ พบว่าปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเป็น pseudo first order kinetic และมี half-life 10 ชั่วโมง 45 นาที

g) จงคำนวณค่าคงที่อัตราของปฏิกิริยานี้

k:

ในกรณีของปฏิกิริยาที่ใช้ตัวออกซิไดซ์ จงเสนอแนะสมการเคมีที่ดุลแล้วของขั้นกำหนดอัตรา (rate determining step)

Rate determining step:

ในปฏิกิริยาของ dithionate ion กับ periodate ion ($H_4IO_6^-$ ในสารละลายในน้ำ) ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวออกซิไดซ์ที่ 75 °C พบการเปลี่ยนแปลงการดูดกลืนแสงกับเวลา ที่ความยาวคลื่น 2 ค่า ดังแสดงในกราฟ ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารเป็นดังนี้ $[H_4IO_6^-] = 5.3 \cdot 10^{-4}$ M, $[Na_2S_2O_6]$ = 0.0519 M, $[HClO_4]$ = 0.728 M

ที่ความยาวคลื่น 465 nm เฉพาะ I_2 ที่ดูดกลืนแสงและมี molar absorption coefficient เท่ากับ 715 $dm^3 mol^{-1} cm^{-1}$ ที่ความยาวคลื่น 350 nm เฉพาะ I_3^- ที่ดูดกลืนแสงและมี molar absorption coefficient เท่ากับ 11000 $dm^3 mol^{-1} cm^{-1}$ ความกว้างของคิวเว็ต (optical path length) เท่ากับ 0.874 cm

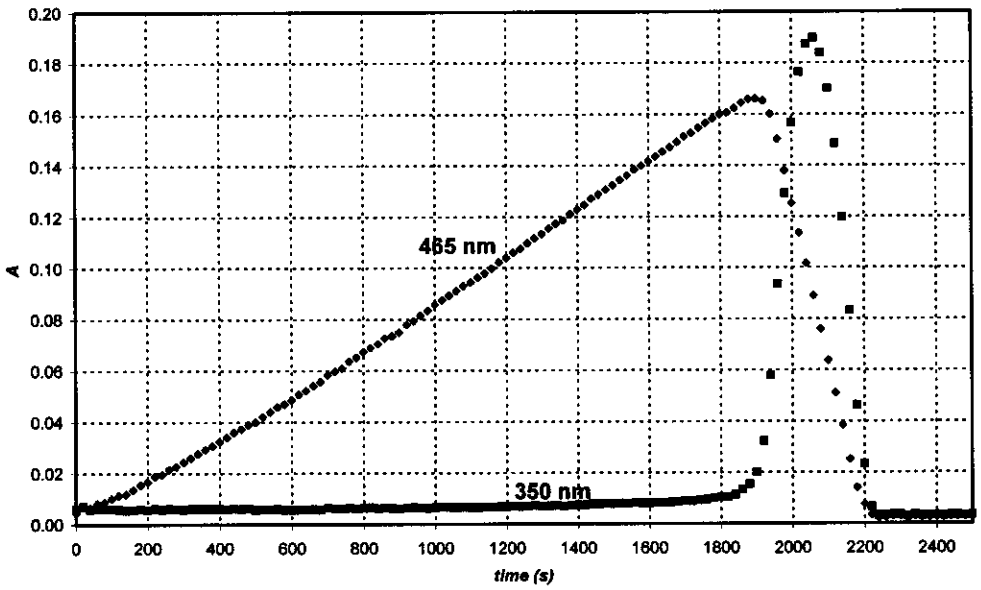

h) <u>จงเขียน</u>สมการเคมีที่ดุลแล้วของปฏิกิริยาเคมีสองปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น ในช่วงของค่าการดูดกลืนแสงที่เพิ่มขึ้น ณ 465 nm และในช่วงของค่าการดูดกลืนแสงที่ลดลง ณ 465 nm

Increase:
Decrease:

จงแสดง<u>การคำนวณ</u>ค่าเวลา ณ ตำแหน่งที่มีการดูดกลืนแสงสูงสุดที่ 465 nm

t_{max}:

จงแสดงอัตราส่วนของความชัน (slope) ระหว่างช่วงที่เพิ่มขึ้นกับช่วงที่ลดลงของกราฟที่ 465 nm

Slope ratio:

โจทย์ข้อที่ 8 7% ของคะแนนทั้งหมด

8a	8b	8c	8d	8e	8f	8g	8h	8i	โจทย์ข้อที่ 8
3	3	4	3	3	2	7	3	5	32

นส. สมทรง ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดการเกิดสารเชิงซ้อนระหว่าง lanthanide(III) ions กับ complexing ligand ชนิดใหม่ ที่เพิ่งถูกออกแบบ วันหนึ่งเธอได้ทำการวัด UV-vis absorption ระหว่าง Ce(III) และ complexing ligand ชนิดหนึ่งซึ่งเกิดสารประกอบเชิงซ้อนได้ไม่ดีนัก หลังจากดำเนินการทดลองไป 12 ชั่วโมง เธอสังเกตว่ามีฟองอากาศเล็กๆ เกิดขึ้นในเซลล์ที่ปิด (closed cell) แล้วเธอก็ฉุกคิดได้ว่าลิแกนด์ไม่น่ามีส่วนในการทำให้เกิดฟองอากาศ เธอดำเนินการทดลองใหม่โดยใช้สารละลาย $CeCl_3$ ในกรดแทน พบว่าหากเก็บสารละลายนี้ไว้ในเครื่องสเปกโตรมิเตอร์เฉยๆ โดยไม่เปิดเครื่อง จะไม่มีฟองอากาศเกิดขึ้น จากนั้น นส. สมทรง ใช้ quartz flask ขนาดเล็ก ซึ่งเธอได้จุ่ม chloride ion selective electrode และเก็บสารตัวอย่างเป็นระยะๆ เพื่อทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีสเปกโตรโฟโตมิตรี เธอทำการคาลิเบรต (calibrate) chloride ion selective electrode ด้วยสารละลาย NaCl 2 ความเข้มข้นและได้ผลการทดลองดังต่อไปนี้

c_{NaCl} (mol/dm^3)	E (mV)
0.1000	26.9
1.000	–32.2

a) จงเขียนสูตรที่ใช้ในการคำนวณความเข้มข้นของ chloride ion ในสารตัวอย่าง โดยใช้ค่า electrode voltage (E)

$[Cl^-]$ =

นส. สมทรง ได้ทำการหา molar absorption coefficient ของ Ce^{3+} (ε = 35.2 dm^{3}mol^{-1}cm^{-1}) ที่ 295 nm และของ Ce^{4+} (ε = 3967 dm^{3}mol^{-1}cm^{-1}).

b) จงเขียนสูตรที่ใช้ในการคำนวณความเข้มข้นของ Ce^{3+} จากค่าการดูดกลืนแสง (absorbance, A) ของสารละลาย $CeCl_3$ ที่ 295 nm (cuvette path length: 1.000 cm)

$[Ce^{3+}]$ =

นส. สมทรง เตรียมสารละลายซึ่งประกอบด้วย 0.0100 mol/dm^3 $CeCl_3$ และ 0.1050 mol/dm^3 HCl และเริ่มการทดลองโดยการเปิด quartz lamp ของเครื่องสเปกโตรฯ HCl ไม่เกิดการ absorb ที่ 295 nm

c) จงคำนวณค่า absorbance และ voltage ที่ค่าความเข้มข้นเริ่มต้น

A_{295nm}=
E =

ก่อนทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ นส. สมทรง รวบรวมแก๊สที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาอย่างระมัดระวังโดยผ่านลงไปในสารละลายที่เป็นกลางของ methyl orange (สารนี้เป็นได้ทั้งอินดิเคเตอร์กรด-เบสและอินดิเคเตอร์รีดอกซ์) เธอพบว่ามีฟองอากาศเกิดขึ้นในสารละลาย แต่ไม่พบการเปลี่ยนสีของสารละลาย และสีของสารละลายไม่จางลงเลยแม้ว่าจะทิ้งไว้ถึง 1 วัน

d) จากผลการทดลองข้างบน จงเขียนสูตรเคมีของแก๊สจำนวน 2 ชนิด ที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น เมื่อสารตัวอย่างโดนแสง (illuminated sample) โดยแก๊สนี้ต้องประกอบด้วยธาตุที่มาจากสารละลายตัวอย่าง

ในระหว่างการทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เธอได้บันทึกค่าการดูดกลืนแสงและศักย์ไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ โดยการวัดด้วย spectrophotometer มีค่าความคลาดเคลื่อน ±0.002 และการวัดศักย์ไฟฟ้ามีค่าความคลาดเคลื่อน ±0.3 mV ผลการทดลองเป็นดังนี้

time (min)	0	120	240	360	480
$A_{295\ nm}$	0.3496	0.3488	0.3504	0.3489	0.3499
E (mV)	19.0	18.8	18.8	19.1	19.2

e) จงหาค่าเฉลี่ยของอัตราการเปลี่ยนความเข้มข้นของ Ce^{3+}, Cl^- และ H^+

$d[Ce^{3+}]/dt$ =
$d[Cl^-]/dt$ =
$d[H^+]/dt$ =

วันถัดมา นส. สมทรง นำสารละลาย $CeCl_3$ ในกรดซึ่งเป็นสารเดียวกับที่ใช้เมื่อวันก่อน มาวัดการดูดกลืนแสงของ Ce^{3+} (ε = 2400 $dm^3 mol^{-1} cm^{-1}$ ที่ 254 nm) ด้วย monochromatic light beam (254 nm) ที่มีความเข้มแสง 0.0500 W การวัดนี้ทำในเซลล์ปฏิกรณ์แสง (photoreactor) ที่ทำจาก quartz และมีความกว้าง 5 cm

f) สารตัวอย่างจะดูดกลืนแสงไปกี่เปอร์เซ็นต์ในการทดลองนี้ <u>แสดงการคำนวณ</u>

เครื่องมือนี้ประกอบด้วยเซลล์ปฏิกรณ์และอุปกรณ์เก็บแก๊ส อุปกรณ์เก็บแก๊สนี้ทำงานโดยให้แก๊สผ่าน drying tube ซึ่งสามารถแยกไอน้ำออก แล้วนำมาเก็บในภาชนะปิดที่มีปริมาตร 68 cm^3 ซึ่งภายในมี manometer ที่แม่นยำและมีตัวจุดประกายไฟ (igniter) เธอเริ่มการทดลองโดยผ่านแก๊ส argon เข้าไปในอุปกรณ์นี้แล้ววัดความดันได้ 102,165 Pa จากนั้นจึงผ่านแสงสู่เซลล์ปฏิกรณ์และผ่านแก๊สที่ได้เข้าไปรวมในอุปกรณ์เก็บแก๊ส เมื่อผ่านไป 18 ชั่วโมงพบว่าความดันเพิ่มเป็น 114,075 Pa อุณหภูมิของอุปกรณ์คงที่ที่ 22.0 °C

g) <u>จงคำนวณ</u>จำนวนโมลของแก๊สที่เกิดจากปฏิกิริยากับแสง แล้วถูกรวมอยู่ภายในภาชนะนี้

n_{gas}:

ณ จุดนี้ นส. สมทรง ปิดอุปกรณ์ให้แสงและกดปุ่มจุดประกายไฟ เมื่ออุณหภูมิภายในภาชนะลดลงจนถึงอุณหภูมิก่อนกดปุ่ม วัดความดันได้ 104,740 Pa

<u>จงเขียน</u>สูตรโมเลกุลของแก๊สที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาเมื่อผ่านแสง ซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งชนิด และ<u>แสดง</u>สมการเคมีที่ดุลแล้วของปฏิกิริยาเคมีที่เกิดขึ้นเมื่อผ่านแสง

Gas(es):

Reaction:

h) เมื่อทิ้งปฏิกิริยาและเก็บแก๊สเป็นเวลา 24 ชั่วโมง จากนั้นกดปุ่มจุดประกายไฟในภาชนะ จงหาความดันสุดท้ายหลังจากจุดประกายไฟ

p =

i) จงหา quantum yield ของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากสารละลาย Ce(III)

Quantum yield:

โจทย์ข้อที่ 9

6% ของคะแนนทั้งหมด

9a	9b	9c	9d	โจทย์ข้อที่ 9
12	21	15	9	57

แทลเลียม (Thallium) มีเลขออกซิเดชันที่แตกต่างกันสองค่า: Tl^+ และ Tl^{3+} ไอโอไดด์ไอออนสามารถรวมกับไอโอดีนเกิดเป็นไตร-ไอโอไดด์ไอออน (I_3^-) ในน้ำ

ค่าศักย์รีดอกซ์มาตรฐาน (standard redox potential) สำหรับบางปฏิกิริยาที่เกี่ยวข้องคือ:

$Tl^+(aq) + e^- \rightarrow Tl(s)$ $\quad E^\circ_1 = -0.336$ V
$Tl^{3+}(aq) + 3e^- \rightarrow Tl(s)$ $\quad E^\circ_2 = +0.728$ V
$I_2(s) + 2e^- \rightleftharpoons 2I^-(aq)$ $\quad E^\circ_3 = +0.540$ V

ค่าคงที่สมดุลสำหรับปฏิกิริยา $I_2(s) + I^-(aq) \longrightarrow I_3^-(aq)$: $K_1 = 0.459$
ให้ใช้ T=25 °C ตลอดโจทย์ข้อนี้

a) <u>จงคำนวณ</u> ศักย์รีดอกซ์สำหรับปฏิกิริยาต่อไปนี้:

$Tl^{3+}(aq) + 2\,e^- \rightarrow Tl^+(aq)$ $\quad E^\circ_4$

E°_4 =

$I_3^-(aq) + 2\,e^- \rightarrow 3\,I^-(aq)$ $\quad E^\circ_5$

E°_5 =

b) <u>จงเขียน</u>สูตรอย่างง่าย (empirical formula) สำหรับทุกสารประกอบที่เป็นกลาง (neutral compounds) ที่เป็นไปได้ทางทฤษฎี ที่ประกอบด้วยแทลเลียมไอออน 1 ตัวกับแอนไอออนที่เป็นไอโอไดด์ และ/หรือ ไตร-ไอโอไดด์ ไอออน ที่อาจรวมกันในรูปแบบใดๆ ก็ได้

จากสารประกอบข้างบนพบว่า มีสูตรอย่างง่ายสูตรหนึ่งที่อาจหมายถึงสารประกอบสองชนิดที่แตกต่างกันได้ อยากทราบว่า คือสูตรใด

อาศัยข้อมูลค่าศักย์รีดอกซ์มาตรฐาน, ไอโซเมอร์ใดในสองไอโซเมอร์ของสารประกอบข้างบนเป็นไอโซเมอร์ที่เสถียรที่ภาวะมาตรฐาน จงเขียนสมการแสดงปฏิกิริยาเคมีของการเกิดไอโซเมอร์ (isomerisation) จากอีกไอโซเมอร์หนึ่งที่ไม่เสถียรของแทลเลียมไอโอไดด์

More stable:

Isomerisation:

การเกิดสารเชิงซ้อนสามารถเปลี่ยนตำแหน่งของสมดุลนี้ได้ ค่าคงที่โดยรวมของการเกิดสารเชิงซ้อน (cumulative complex formation constant) สำหรับปฏิกิริยา $Tl^{3+} + 4I^- \rightarrow TlI_4^-$ คือ $\beta_4 = 10^{35.7}$

c) จงเขียนปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเมื่อสารละลายของไอโซเมอร์ที่เสถียรกว่าของแทลเลียมไอโอไดด์ทำปฏิกิริยากับ **KI** ที่มากเกินพอ และแสดงการคำนวณหาค่าคงที่สมดุลสำหรับปฏิกิริยานี้

Reaction:

K_2:

ถ้านำสารละลายของไอโซเมอร์ที่เสถียรกว่าไปทำปฏิกิริยากับรีเอเจนต์ที่เป็นเบสแก่ จะเกิดตะกอนดำ และหลังจากที่กำจัดน้ำออกจากตะกอนนี้ พบว่า สารที่เหลืออยู่มีแทลเลียม 89.5% (โดยน้ำหนัก)

d) สูตรอย่างง่ายของสารประกอบนี้คืออะไร (แสดงวิธีทำด้วย) และเขียนสมการเคมีที่ดุลแล้วของปฏิกิริยาการเกิดสารประกอบนี้

Formula:

Equation: